

Chambre des Représentants

23 MAI 1951.

PROJET DE LOI

relatif à la tenue d'un second registre des actions
et obligations nominatives.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE LA JUSTICE ⁽¹⁾,
PAR M. CHARPENTIER.

MESDAMES, MESSIEURS.

1. Le Gouvernement a déposé un projet de loi ajoutant, aux lois coordonnées sur les sociétés commerciales, un article 43bis et un article 89bis, autorisant le Conseil d'administration des sociétés à décider qu'un double du registre des actions nominatives et un double du registre des obligations nominatives seront tenus en Belgique, à la Colonie ou à l'étranger.

Ces doubles seront des « reproductions ».

« Le Roi réglera les conditions dans lesquelles le second registre sera utilisé. »

L'exposé des motifs précise que le second registre ne sera qu'un double, sans « valeur probante et d'utilisation », jusqu'au jour où un arrêté royal dira le contraire.

2. En fait que vise-t-on ?

Le cas de destruction du registre original. Par fait de guerre notamment.

Egalement, le cas où le territoire serait occupé par une armée ennemie.

Dans les deux cas, on voit mal pourquoi le projet se borne à donner au Conseil d'administration une simple faculté.

(1) Composition de la Commission : M. Joris, président; MM. Charlotiaux, Charpentier, De Gryse, De Peuter, Mme De Riemaecker-Legot, MM. du Bus de Warnaffe, Fimmers, Hermans (Fernand), Lambotte, Nossent, Oblin, Robyns. — Bohy, Camby, Collard, Craeybeckx, Deruelles, Mme Fontaine-Borquet, MM. Hossey, Housiaux, Soudan. — Janssens, Leclercq.

Voir :

115 : Projet de loi.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

23 MEI 1951.

WETSONTWERP

betreffende het houden van een tweede register
van de aandelen en obligatiën op naam.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE ⁽¹⁾,
UITGEBRACHT DOOR DE HEER CHARPENTIER.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

1. De Regering heeft een wetsontwerp ingediend waardoor aan de samengeordende wetten op de handelsvennootschappen een artikel 43bis en een artikel 89bis worden toegevoegd waarbij de raad van beheer van de vennootschappen wordt gemachtigd om te beslissen dat een tweede exemplaar van het register van de aandelen op naam en een tweede exemplaar van het register van de obligatiën op naam zullen worden gehouden in België, de Kolonie of in het buitenland.

Deze dubbele exemplaren zullen « reproducties » zijn.

« De Koning regelt de voorwaarden waaronder het tweede register zal gebruikt worden ».

In de memorie van toelichting wordt nader gezegd dat het tweede register slechts een tweede exemplaar zal zijn zonder « bewijskracht en gebruikswaarde » tot op de dag waarop een Koninklijk besluit het tegenovergestelde zegt.

2. Wat wordt nu in feite bedoeld ?

Het feit van de vernieling van het oorspronkelijk register. Ten gevolge van een oorlogshandeling, onder meer.

Eveneens het geval waarin het grondgebied zou worden bezet door een vijandelijk leger.

In beide gevallen, ziet men niet goed in waarom het ontwerp alleen een recht aan de raad van beheer verleent.

(1) Samenstelling van de Commissie : de heer Joris, voorzitter; de heren Charlotiaux, Charpentier, De Gryse, De Peuter, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren du Bus de Warnaffe, Fimmers, Hermans (Fernand), Lambotte, Nossent, Oblin, Robyns. — Bohy, Camby, Collard, Craeybeckx, Deruelles, Mevr. Fontaine-Borquet, de heren Hossey, Housiaux, Soudan, Leclercq.

Zie :

115 : Wetsontwerp.

H.

Pourquoi l'actionnaire d'une société serait-il favorisé par rapport à l'actionnaire d'une autre société moins prudente ?

Il s'agit d'une mesure d'intérêt général; la tenue d'un double à la Colonie ou à l'étranger doit donc être imposée, sans que le Conseil d'administration doive délibérer. C'est pourquoi votre Commission, en sa séance du 28 février 1951, a modifié le texte du projet; désormais, une obligation nouvelle est imposée à toute société.

3. S'il s'agit de parer au risque de destruction, par fait civil, ou par fait de guerre, la tenue du double peut se faire en Belgique aussi bien qu'à la Colonie, ou à l'étranger.

Mais si l'on se trouve devant « un conflit armé, rendant toute communication impossible entre la métropole et la Colonie », le Conseil d'Etat comprend que le Roi pourra décider que « le registre supplétif fera seul foi et pourra être utilisé, à l'exclusion du registre (tenu au siège) social, spécialement pour le transfert des titres ».

Il apparaît donc que le projet a visé, sans le dire, le cas où le Gouvernement se trouve en exil. L'hypothèse s'est réalisée deux fois en un demi-siècle; on a raison d'y songer.

Dans ce cas, le Roi pourra décider que seul désormais, le double fera foi.

Ainsi, les avoirs nationaux seront protégés contre des confiscations ennemies, aussi bien que les titres au porteur qu'on aurait pris soin d'envoyer à l'étranger. Les titres nominatifs ne sont plus attachés à la glèbe. Les aliénations ultérieures faites par les acquéreurs illégitimes pourront être considérées comme nulles, lors de la libération du territoire, et dès auparavant, dans les pays amis.

Mais il est indispensable, pour atteindre pareil but, que le double ne soit pas tenu en Belgique, où est déjà l'original.

Dès lors, c'est dans la Colonie ou à l'étranger qu'il convient d'imposer le dépôt du double.

4. On a fait remarquer que les citoyens restés en Belgique seront, si le Roi le décide, dans l'impossibilité d'aliéner leurs titres nominatifs pour assurer leur subsistance. Votre Commission a répondu qu'il appartiendra au Roi d'user de son pouvoir avec les égards utiles pour les intérêts privés sans compromettre l'intérêt général. C'est pourquoi, après avoir envisagé d'inscrire dans la loi un transfert de plein droit de la force probante au double tenu hors des atteintes de l'occupant, votre Commission a renoncé à ce point de vue et a décidé de laisser au Gouvernement en exil le soin de décider selon les circonstances.

On a proposé de prescrire la tenue de deux registres originaux, l'un en Belgique, l'autre à l'étranger ou à la Colonie, l'actionnaire ayant à choisir le registre où ses titres seront inscrits; ainsi, chacun pourrait fixer ses intérêts soit à la Colonie ou à l'étranger s'il compte s'expatrier, soit en Belgique s'il se propose d'y subir l'occupation ennemie.

Un double du registre colonial ou étranger serait tenu en Belgique, et un double du registre belge à la Colonie ou à l'étranger.

Waarom zou de aandeelhouder van een vennootschap meer bevoordeeld zijn ten opzichte van de aandeelhouder van een andere, minder voorzichtige vennootschap ?

Het geldt een maatregel van algemeen belang; het houden van een tweede register in de Kolonie of in het buitenland moet dus worden opgelegd zonder dat de raad van beheer een beslissing moet nemen. Dit is de reden waarom uw Commissie, in haar vergadering van 28 Februari 1951, de tekst van het ontwerp heeft gewijzigd; in 't vervolg wordt een nieuwe verplichting opgelegd aan elke vennootschap.

3. Indien het de bedoeling is het risico van vernietiging door een burgerlijke handeling of door een oorlogshandeling te voorkomen, kan het houden van het tweede register in België zowel als in de Kolonie of in het buitenland geschieden.

Wanneer echter « een gewapend conflict uitbreekt dat alle verkeer tussen moederland en de Kolonie onmogelijk maakt » neemt de Raad van State aan dat de Koning kan beslissen « dat alleen het aanvullend register bewijskracht heeft en dat het, met uitsluiting van het register der vennootschap, in 't bijzonder voor de overdracht der effecten kan gebruikt worden ».

Het lijkt dus dat het ontwerp, zonder het te zeggen, het geval heeft bedoeld waarin de Regering zich in ballingschap bevindt. Deze onderstelling heeft zich tweemaal bewaardheid in de loop van een halve eeuw; men heeft gelijk er aan te denken.

In dit geval, kan de Koning beslissen dat voortaan alleen het tweede register bewijskracht heeft.

Aldus zal het nationaal vermogen worden beschermd tegen verbeurdverklaring door de vijand, zowel als de effecten aan toonder welke men zekerheidshalve naar het buitenland mocht hebben gezonden. De effecten op naam zijn niet meer « wortelvast ». Latere vervreemdingen gedaan door onwettige verkrijgers zullen kunnen als nietig worden beschouwd, bij de bevrijding van het grondgebied en reeds voordien, in de bevriende landen.

Om dit doel te bereiken is het echter volstrekt nodig dat het tweede register niet in België wordt gehouden waar zich reeds het origineel bevindt.

Het is dan ook in de Kolonie of in het buitenland dat de bewaring van het tweede register moet opgelegd worden.

4. Men heeft er op gewezen dat indien de Koning aldus beslist, de in België gebleven burgers in de onmogelijkheid zullen verkeren om hun effecten op naam te vervreemden om in hun onderhoud te voorzien. Uw Commissie heeft geantwoord dat de Koning van zijn recht gebruik zal behoren te maken met inachtneming van de particuliere belangen zonder evenwel afbreuk te doen aan het algemeen belang. Om deze reden heeft uw Commissie afgezien van haar eerste voornemen om in de wet de overdracht in te schrijven van de bewijskracht op het tweede register dat zich buiten de greep van de bezetter bevindt en aan de regering in ballingschap de zorg heeft overgelaten om te beslissen volgens de omstandigheden.

Men heeft voorgesteld het houden van twee originele registers voor te schrijven, het een in België, het ander in het buitenland of in de Kolonie, waarbij aan de aandeelhouder de keuze werd gelaten van het register waarop zijn effecten zouden worden ingeschreven; aldus zou een ieder zijn belangen kunnen vestigen of wel in de Kolonie of wel in het buitenland, zo hij voornemens is het land te verlaten, of wel in België, indien hij bereid is er te blijven onder de vijandelijke bezetting.

Een tweede exemplaar van het koloniaal of buitenlands register zou in België en een tweede exemplaar van het Belgisch register in de Kolonie of in het buitenland worden gehouden.

Cette solution pare au danger de destruction et sert au mieux les intérêts privés; mais elle fait périr le but d'intérêt national poursuivi par le projet : permettre au Roi de placer les titres nominatifs hors d'atteinte de l'ennemi.

Dès lors, il paraît bien que la meilleure réglementation est celle qui habilite le Gouvernement légitime en vue de décisions de circonstance.

Votre Commission a estimé aussi que le texte du projet devait être libellé au présent et non au futur.

En conséquence, votre Commission a l'honneur de vous proposer un texte nouveau qui suit le présent rapport.

Celui-ci a été adopté à l'unanimité, en séance du mercredi 23 mai 1951.

Le Rapporteur,
E. CHARPENTIER.

Le Président,
L. JORIS.

Deze oplossing voorkomt het gevaar van vernieling en strookt zoveel mogelijk met de particuliere belangen; maar ze doet het doel van nationaal belang teniet dat door het ontwerp wordt nagestreefd : aan de Koning toelaten de aandelen op naam buiten het bereik van de vijand te stellen.

De beste regeling lijkt dan ook deze waardoor de wettige Regering wordt gemachtigd te beslissen volgens de omstandigheden.

Uw Commissie was verder van oordeel dat de tekst van het ontwerp in de tegenwoordige en niet in de toekomstige tijd moest worden gesteld.

Dientengevolge heeft uw Commissie de eer u een nieuwe tekst voor te stellen welke achteraan dit verslag wordt opgenomen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd in de vergadering van Woensdag 23 Mei 1951.

De Verslaggever,
E. CHARPENTIER.

De Voorzitter,
L. JORIS.

TEXTE PROPOSÉ PAR LA COMMISSION.

Article premier.

Il est inséré dans les lois sur les sociétés commerciales, coordonnées par l'arrêté royal du 30 novembre 1935, un article 43bis ainsi rédigé :

« Art. 43bis. — Un double du registre des actions nominatives reproduit le registre tenu au siège social. Il est déposé dans la Colonie ou à l'étranger. La reproduction se fait au moyen de photocopies ou de copies certifiées conformes.

» Les administrateurs font publier aux annexes du *Moniteur* l'endroit où le second registre a été déposé. Cet endroit est choisi ou modifié par simple décision du conseil d'administration.

» Le Roi règle les conditions dans lesquelles le second registre est utilisé. »

Art. 2.

Il est inséré, dans les mêmes lois, un article 89bis ainsi rédigé :

« Art. 89bis. — Un double du registre des obligations nominatives reproduit le registre tenu au siège social. Il est déposé dans la Colonie ou à l'étranger. La reproduction se fait au moyen de photocopies ou de copies certifiées conformes.

» Les administrateurs font publier aux annexes du *Moniteur* l'endroit où le second registre a été déposé. Cet endroit est choisi ou modifié par simple décision du conseil d'administration.

» Le Roi règle les conditions dans lesquelles le second registre est utilisé. »

TEKST VOORGESTELD DOOR DE COMMISSIE.

Eerste artikel.

In de wetten op de handelsvennootschappen, samengeordend bij koninklijk besluit van 30 November 1935, wordt een artikel 43bis ingevoegd dat luidt als volgt :

« Art. 43bis. — Een dubbel van het register van de aandelen op naam reproduceert het register dat wordt gehouden ten zetel van de vennootschap. De reproductie geschiedt door middel van fotokopieën of van gelijkvormig verklaarde kopieën.

» De beheerders doen in de bijlagen van het *Staatsblad* de plaats bekendmaken waar het tweede register is neergelegd. Die plaats kan bij eenvoudige beslissing van de raad van beheer worden gekozen of gewijzigd.

» De Koning regelt de voorwaarden waaronder het tweede register zal gebruikt worden. »

Art. 2.

In dezelfde wetten wordt een artikel 89bis ingevoegd dat luidt als volgt :

« Art. 89bis. — Een dubbel van het register van de obligatiën op naam reproduceert het register dat wordt gehouden ten zetel van de vennootschap. De reproductie geschiedt door middel van fotokopieën of van gelijkvormig verklaarde kopieën.

» De beheerders doen in de bijlagen van het *Staatsblad* de plaats bekendmaken waar het tweede register is neergelegd. Die plaats kan bij eenvoudige beslissing van de raad van beheer worden gekozen of gewijzigd.

» De Koning regelt de voorwaarden waaronder het tweede register zal gebruikt worden. »